

תנועה חקוקה: סוד החיים, החוק והעמלות בתורה

מסע פילוסופי-תיאולוגי בעקבות פרשת בחוקותיי

מבוסס על הגותו של יהודה (אודי) הרשור

תֵּלְכוּ

- דינמי, משתנה, תוסס
- תנועה המושפעת ממצב נפשי, גופני וסביבתי

אִם-בְּחִקְתִּי, תֵּלְכוּ

(ויקרא כו', ג')

בְּחִקְוֹתֵי

- קבוע, סטטי, נצחי, אדיש לשינויים
- חוק שרירותי שאינו מושפע ממצב האדם

הפרדוקס המובנה: כיצד ניתן ללכת בתוך מרחב שהוא בהגדרתו קפוא ובלתי משתנה?

חיים / ברכה

- תנועה מתמדת המעוגנת במקור טרנסצנדנטי.
- המציאות הארצית יונקת שפע ומגיבה להליכת האדם. (ובחרת בחיים).

מצב פיזי מול תנועה

מצב מטפיזי (מנותק מול מחובר)

מוות/ קללה

- ניתוק ממקור השפע. המציאות דוממת, קפואה ואדישה. הוויה שאינה זעה ואינה משתנה.

החיים הם תנועה – אך תנועה ללא עוגן טרנסצנדנטי הופכת לאקראית וחסרת משמעות.

לידת ההלכה

הלכה מלשון הליכה. החוק המוחלט
הופך לתמונה נושמת ודינמית
המפעמת בלב ההוויה היהודית
לאורך הדורות.

החיים מתמירים

התנועה האנושית מפיחה
בחוק היבש רוח חיים
ומתאימה אותו להוויה
המשתנה.

החוק מקבע

מטמיע עוגן מוחלט
ונצחי בתוך הכאוס של
התנועה. החיים מקבלים
כיוון ותכלית.

שני ממדים של נוכחות אלוהית

אלוהים מתהלך

גן עדן / ההבטחה האוטופית
(וְהֵתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם).

- אקטיבי, שוויוני, דינמי.
האלוהות מעורבת בתסיסת החיים
- מציאות של 'לכם' (שלכם).
אימננטיות מלאה ללא מחיצות

אלוהים שוכן

הקמת המשכן (אין
השכינה זזה ממקומה).

- פסיבי, היררכי, מקובע
במרחב קונקרטי
- מציאות של 'בכם' – אלוהות
הנוכחת בתוך מסגרת מוגדרת

הברכה והקללה: מערכות אקולוגיות מנוגדות

הקללה - דיס-הרמוניה

האל מסתיר פניו (והשמותי את מקדשיכם), הארץ קאה (ושממו עליה אויביכם), העם גולה (ואתכם אזרה בגויים).
חורבן התא המשותף.

הברכה - הרמוניה

המציאות הנטרליסטית מעמידה את שפעה ליושביה.
האל מתהלך בתוכם (הריני כיוצא בכם).

הגל ההרמוני (גן עדן)

ולא תהיו מזדעזעים ממני (רש"י).

ההוויה הריאלית מכילה את הנוכחות האינסופית ללא פחד משתק, מתוך התמזגות מוחלטת.

מושג הזעזוע

שבירת ההרמוניה.
מתרחש כאשר מציאות
אצויות אבסולוטית ומוחלטת
פולשת להוויה האנושית.

התגלות טרנסצנדנטית: אימת
מעמד הר סיני (ביטול
המציאות העצמאית).

אימה קיומית: התפרצות של
ברבריות מוחלטת והרס (ה-7
באוקטבר), המטלטלת את
בסיס הקיום ההרמוני.

"אם-בְּחֹקְתִי תֵלְכוּ..."

יכול זה קיום המצות? הֲרִי קיום
המצות אמור [בהמשך]... הא
מה אני מקיים אם בחוקותיי תלכו?
שתהיו עמלים בתורה. (רש"י)

1. כנגד הפשט

מדוע להוציא את המילה
'תלכו' ממשמעותה הפשוטה
(ציות לחוק)?

2. מושג העמל

מהות ההליכה והתנועה
אינה מצויה רק בקיום הטכני,
אלא במאמץ האינטלקטואלי
והנפשי - הַעֲמֵלוֹת.

למידה פונקציונלית

האדם והאובייקט

והאובייקט (החוק)
נשארים נפרדים.

לימוד טלאולוגי - עמלות

האמצעי

האמצעי הוא
התכלית עצמה.

”קודשא בריך הוא, ישראל ואורייתא חדא –
מוחלט בין הלומד, הנלמד ונותן התורה.”

עמל תורה

לא ימוש ספר התורה הזה מפיקך.
הפיכת הגוף לנרתק של קדושה.

עמל פה

כי אכף עליו פיהו.
הדיבור אכף את עצמו על האדם,
מגדיר את זהותו וישותו, ומוציא
אותו מד' אמותיו.

עמל מלאכה

המאבק להישרדות ופרנסה.
כובל את האדם למגבלות החומר.

תורתו עומלת לו

יחס אינטימי ודו-כיווני.
התורה מחזרת אחר
האדם העמל בה.

כל אדם לעמל נברא (סנהדרין צט ע"ב)

האדם מוגדר על ידי המסירות לטוטאליות הגדולה ממנו.

הקוסמולוגיה של בעל התניא: עומדים מול מהלכים

המלאכים - העומדים

שרפים עומדים.

סטטיות רוחנית. נבראו מאותיות
הדיבור האלוהי.

קבועים במדרגה אחת של אהבה
או יראה. אינם יכולים לחרוג
מנקודת חוצבן.

בני האדם - המהלכים

"וַנְתַּתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה."

דינמיות אינסופית (ישראל עלו
במחשבה תחילה).

בעלי יכולת להתרחב, לנוע, לפרוץ
גבולות (מבין דבר מתוך דבר)
ולהעפיל עד למקור המחשבה
העליונה.

שפת החקיקה והמחשבה

דימוי: חרות על הלוחות

מהות: האותיות חצובות מתוך
המצע עצמו. אחדות מוחלטת
ובלתי ניתנת להפרדה.

משמעות: מייצג את המחשבה
הקמזאית, תמצית ההוויה
האלוהית – ה'חוק'.

שפת הכתיבה והדיבור

דימוי: דיו על גבי קלף

מהות: האותיות נפרדות מהמצע
מהמצע שעליו הן נכתבות.
ניתנות למחיקה ושינוי.

משמעות: מייצג את המרחב
החיצוני, הריאלי, הפונקציונלי.
גופים מחולקים שעומדים בפני עצמם.

פתרון הפרדוקס: שפת הדיבור פוגשת את שפת החקיקה

ההליכה

הדיבור האנושי, השפה הדינמית, תסיסת החיים והדיונים ההלכתיים של האדם הפעיל במרחב הריאלי.

החוק

אותיות החקיקה – המחשבה המחשבה האלוהית הקדומה, העוגן הנצחי של הבריאה.

עמלות בתורה

דרך העמל השכלי והוצאת הדיבור (לימוד בעל-פה), האדם מצליח לחבר בין שתי השפות. הדיבור הדינמי (מהלכים) נוגע במחשבה הקמאית החקוקה (חוקותיי).

המעגל השלם: מטמורפוזה דו-צדדית

האדם חוקק את האלוהים

באמצעות ההלכה והעמל, אנו חוקקים את המוחלט והנצחי אל תוך היומיום, הכאוס והזמן. הופכים את החיים לבעלי פשר ותכלית.

האלוהות סופגת את החיים

האלוהים המופשט מתלבש בתסיסת החיים. הוא מפסיק להיות 'אלוהים שוכן' ונעשה לאלוהים ונעשה ל"אלוהים חיים' שמתהלך בתוכנו.

ההלכה כגון עדן

היהדות אינה צינת קפוא לחוק יבש, ואינה תנועה כאוטית חסרת עוגן. סוד העמלות הוא היכולת לטייל עם האינסוף בתוך גבולות המציאות – הליכה נצחית ודינמית בשביליו החקוקים של החוק.

וְהִתְהַלַּכְתִּי, בְּתוֹכְכֶם, וְהִיִּיתִי לָכֶם, לְאֱלֹהִים; וְאַתֶּם, תִּהְיוּ-לִי לְעָם.